

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Obdo/52/2024
Identifikačné číslo spisu:	6123469049
Dátum vydania rozhodnutia:	29.04.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Jaroslava Fúrová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6123469049.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Pramukovej a JUDr. Andrey Sedlačkovej, v spore žalobkyne: Total Avengers s. r. o., Viestova 6784/28, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 50 679 996, zastúpenej: JUDr. Radovan Hrabovecký - advocati s. r. o., Budyšínska 3A, 831 03 Bratislava - mestská časť Nové Mesto, IČO: 36 859 991, proti žalovanej: Ci investment, s. r. o., Levočská 866/10, 058 01 Poprad, IČO: 52 234 380, zastúpenej: Advokátska kancelária FABIAN, s. r. o., Karpatská 3256/15, 058 01 Poprad, IČO: 52 821 544, o náhradu škody a zaplatenie 14 400 eur s príslušenstvom, o dovolaní žalovanej proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 13. júna 2024 č. k. 22Ncb/2/2024-119, takto

rozhodol:

I. Dovolacie konanie z a s t a v u j e .

II. Žalobkyňa m á voči žalovanej n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Žalobkyňa sa žalobou (č. l. 2 až 4) podanou 20. decembra 2023 na Okresnom súde Banská Bystrica domáha voči žalovanej zaplatenia sumy 14 400 eur s príslušenstvom. Okresný súd Banská Bystrica postúpil spor vedený v tom čase pod sp. zn. 66Cb/25/2023 Okresnému súdu Prešov (č. l. 34), pretože ho považoval za kauzálny príslušný súd podľa § 22 písm. e) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). Argumentoval povahou sporu, obchodnoprávny spor, ako aj sídlom žalovanej v obvode Krajského súdu v Prešove.

2. Okresný súd Prešov v danom spore vedenom pod sp. zn. 40Cb/4/2024 predložil spis Krajskému súdu v Prešove z dôvodu nesúhlasu s postúpením sporu (č. l. 114). Argumentoval tým, že ide o obchodnoprávnu vec, v ktorej je daná príslušnosť Okresného súdu Banská Bystrica podľa § 22 písm. b) CSP, pričom zrejme z dôvodu kauzálnosti a primárne miestnej príslušnosti bola vec postúpená Okresnému súdu Prešov, keďže žalovaná má adresu sídla v Poprade spadajúcom do obvodu Krajského súdu v Prešove. Okresný súd Banská Bystrica však nebol oprávnený vec postúpiť, keďže je sám kauzálny

príslušným a zároveň žalovaná nevzniesla námietku miestnej nepríslušnosti pri svojom prvom úkone, pričom nejde o vec týkajúcu sa výlučnej miestnej príslušnosti. Okresný súd Prešov tak vyhodnotil, že ide o spor o miestnu príslušnosť, nie kauzálnu, preto vec predložil na rozhodnutie o nesúhlase s postúpením Krajskému súdu v Prešove.

3. Krajský súd v Prešove svojím uznesením z 13. júna 2024 č. k. 22Ncb/2/2024-119 (ďalej len „napadnuté uznesenie“) rozhodol, že nesúhlas Okresného súdu Prešov s postúpením veci je dôvodný. Argumentoval tým, že spor sa týka miestnej príslušnosti, ktorá však nebola nikým namietaná, napriek čomu Okresný súd Banská Bystrica pristúpil k postúpeniu sporu Okresnému súdu Prešov.

4. Proti napadnutému uzneseniu podala žalovaná dovolanie (č. l. 140 až 145), ktorým sa domáha jeho zmeny Najvyšším súdom Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) tak, že na prejednanie sporu vedeného na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 40Cb/4/2024 je miestne príslušný Okresný súd Prešov, a to spolu s priznaním trov dovolacieho konania v jej prospech. Odôvodňuje ho odkazom na § 420 písm. f) CSP a konkrétne namieta, že Okresný súd Banská Bystrica ju neupovedomil o postúpení veci na Okresný súd Prešov a naopak; Okresný súd Prešov neupozornil strany sporu o predložení spisu na rozhodnutie o príslušnosti na Krajský súd v Prešove; Krajský súd v Prešove rozhodol, že nesúhlas Okresného súdu Prešov je dôvodný, pričom na konanie podľa § 41 CSP neboli splnené podmienky, keďže Okresný súd Prešov konal ako miestne príslušný súd; žalovaná nemohla pri svojom prvom procesnom úkone, ktorý jej patril, vzniet' námietku miestnej príslušnosti Okresného súdu Banská Bystrica, keďže na vyjadrenie k žalobe ho vyzval až Okresný súd Prešov. Krajský súd Prešov tak znemožnil žalovanej konať pred nezávislým a nestranným súdom v zmysle čl. 1 a § 13 a nasl. CSP.

5. Žalovaná súčasne navrhla odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia z dôvodu podania dovolania. Má za to, že neodloženie vykonateľnosti spôsobí začatie konania vo veci samej Okresným súdom Banská Bystrica ako súdom nepríslušným.

6. K dovolaniu sa vyjadrila žalobkyňa tak, že ho považuje za neprípustné podľa § 419 CSP, ako aj podľa § 420 CSP, a preto navrhuje jeho odmietnutie podľa § 447 písm. c) CSP. Odôvodňuje to tým, že v tomto prípade absentuje rozhodnutie súdu prvej inštancie, ako aj podanie odvolania proti nemu a zároveň, že nejde o rozhodnutie vo veci samej, ako ani o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Žalobkyňa tiež uviedla, že žalovaná nepreukázala nesprávny procesný postup Krajského súdu v Prešove v intenciách § 420 písm. f) CSP.

7. Okrem opakujúcej sa argumentácie z dovolania žalovaná ako reakciu na vyjadrenie žalobkyne uviedla, že jej podanie z 15. augusta 2024 (ide o podanie označené ako dovolanie na č. l. 140 až 145, pozn. súdu) sa má posudzovať podľa obsahu ako námietka miestnej príslušnosti. Jej zámerom bolo dosiahnuť preskúmanie postupu Krajského súdu v Prešove pri rozhodovaní o miestnej príslušnosti pri postúpení sporu nadriadeným súdom, resp. rozhodnúť o tom, ktorý súd je miestne príslušný na prejednanie sporu. Žalovaná má za to, že nadriadený súd má preskúmať postup Krajského súdu v Prešove pri rozhodovaní o miestnej príslušnosti pri postúpení sporu.

8. Podľa § 161 ods. 1 a 2 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“). Ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

9. Podľa § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

10. Podľa § 35 CSP, o dovolaní rozhoduje najvyšší súd.

11. Podľa § 40 CSP, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednávania sporu.

12. Najvyšší súd v prvom rade pristúpil podľa § 161 ods. 1 CSP v spojení s § 40 CSP k skúmaniu svojej funkčnej príslušnosti podľa § 35 CSP v spojení § 419 CSP rozhodovať o dovolaniach proti rozhodnutiach odvolacieho súdu.

13. V posudzovanej veci dovolanie žalovanej smeruje proti napadnutému uzneseniu, ktorým krajský súd, na základe nesúhlasu Okresného súdu Prešov s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica rozhodol, že nesúhlas Okresného súdu Prešov s postúpením veci je dôvodný. Dovolaním napadnuté rozhodnutie bolo vydané podľa § 43 ods. 2 CSP krajským súdom ako súdom nadriadeným, a nie krajským súdom ako súdom odvolacím (§ 34 CSP). Ide teda o rozhodnutie vydané mimo rámca inštančného postupu.

14. Nadriadenosť súdu je potrebné vnímať v organizačnom a nie inštančnom zmysle; vyjadruje totiž postavenie súdu v organizačných vzťahoch, a nie v procesných vzťahoch. Preto nemožno uvažovať o odvolacom alebo dovolacom súde ako o nadriadených súdoch, ale iba o krajskom alebo najvyššom súde ako článkoch súdnej sústavy [nález Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) zo 14. januára 2004 sp. zn. III. ÚS 164/03]. Nadriadený súd v okamihu rozhodnutia o príslušnosti súdu nemá žiadne právomoci v spore tvoriacom predmet konania, pokiaľ ide o meritórne rozhodovanie. Svojím rozhodnutím však zasahuje do procesných vzťahov týkajúcich sa sporu tvoriaceho predmet konania, a to ovplyvnením súdnej príslušnosti a nepriamo aj základného práva strany sporu na zákonného sudcu. Subjektom daných vzťahov nie sú len strany sporu, ale aj súdy, medzi ktorými vznikol spor o príslušnosť (m. m. III. ÚS 46/2012).

15. Keďže najvyšší súd nie je funkčne príslušný na rozhodovanie o dovolaní proti rozhodnutiu krajského súdu ako súdu nadriadeného, nie sú na jeho strane splnené procesné podmienky. Z obsahu podania žalovanej označenom ako dovolanie vyplýva, že ním sleduje preskúmanie napadnutého uznesenia odôvodňujúc to výslovne vadou podľa § 420 písm. f) CSP, čo vyplýva aj z jej následnej reakcie k vyjadreniu žalobkyne. Toto je charakteristické pre opravné prostriedky ako právne inštitúty (pozri FICOVÁ, S. a kol. Občianske právo procesné. Základne konanie. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta, Vydavateľské oddelenie, 2007. s. 298). V tomto prípade dokonca smeruje priamo voči výroku napadnutého uznesenia, ktorého zmeny sa domáha, čo je možné v prípade odvolacieho (§ 388 CSP), ako aj dovolacieho konania (§ 449 ods. 3 CSP). Zákon však proti rozhodnutiu nadriadeného súdu nepripúšťa žiadny opravný prostriedok. Preto aj keby podanie žalovanej nemalo právnu povahu dovolania, nie je funkčne príslušný žiaden súd, ktorý by bol oprávnený a zároveň povinný o ňom rozhodnúť (5Cdo/243/2010; v ňom vyjadrený názor o neprípustnosti dovolania proti rozhodnutiu nariadeného súdu rešpektovaný ústavným súdom napr. v II. ÚS 541/2012, I. ÚS 600/2012, III. ÚS 260/2012, I. ÚS 261/2016) a ktorému by najvyšší súd mohol spor postúpiť spor. Ide tak o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nie je možné odstrániť. Z uvedeného dôvodu najvyšší súd rozhodol podľa § 161 ods. 2 CSP v spojení s § 438 ods. 1 CSP tak, ako to vyplýva z prvého výroku tohto rozhodnutia, a to bez toho, aby sa zaoberal prípustnosťou a dôvodnosťou dovolania žalovanej.

16. Najvyšší súd v postavení dovolacieho súdu už rozhodol rovnako (zastavil dovolacie konanie) tam, kde strana sporu podala dovolanie proti rozhodnutiu krajského súdu ako súdu nadriadenému podľa § 43 ods. 2 CSP (4Obdo/17/2018, 1Obdo/33/2018, 3Obdo/60/2019 a 3Obdo/1/2024). Tejto svojej rozhodovacej praxe sa najvyšší súd pridŕžiava, keďže nezistil dôvod sa od nej odkloniť. Rovnako postupoval aj v konaní začatom na podklade dovolania podaného proti rozhodnutiu krajského súdu, ktorý ním rozhodol o námietke zaujatosti, a to taktiež v postavení nadriadeného súdu ako to upravoval v § 16 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (6Cdo/164/2012, 3Cdo/94/2013, 7Cdo/117/2013, 6Cdo/146/2014 a 6Cdo/97/2014).

17. Najvyšší súd sa vyjadruje aj k návrhu na odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia. V tomto prípade nejde o rozhodnutie, ktoré ukladá povinnosť plniť, preto by neboli splnené podmienky pre odloženie jeho vykonateľnosti. Vzhľadom však na to, že dovolanie nesmerovalo proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, najvyšší súd by nepristúpil ani k odloženiu právoplatnosti napadnutého uznesenia v zmysle § 444 ods. 2 CSP. Preto aj keby žalovaná svojím návrhom sledovala odloženie právoplatnosti, o

tomto návrhu osobitne v priebehu dovolacieho konania nerozhodol, na čo nebol ani povinný (m. m. IV. ÚS 578/2022 a II. ÚS 483/2022).

18. O trovách dovolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 256 ods. 1 CSP. Procesné zavinenie na zastavení dovolacieho konania najvyšší súd pričítal žalovanej, keďže napáda také rozhodnutie, o ktorom nie je funkčne príslušný rozhodnúť žiaden súd.

19. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.